

Из наше прошлости

Изглед Официрског дома у Скопљу Слична судбина као Народно позориште, задесила је и Официрски дом. Њега је изградила српска војска као место за забаву официра, осталих војних лица и њихових пријатеља, по пројекту архитекте Вилијама Баумгаргена, иначе руског емигранта. Официрски дом је представљао најимпозантнију грађевину са великим бројем сала, просторија за забаву и разоноду, раскошног инвентара и опреме, са огромним чехословачким кристалним лустерима (које је приликом повлачења у Другом светском рату однела бугарска војска, те се данас (највероватније) један још увек налази у Рилском манастиру), иначе поклон краља Александра Карађорђевића, са сатним механизмом на кули са све четири стране који се могао видети и чути из свих крајева града. Овај монументални објекат био је третиран у стилу класичног академизма, што је нарочито дошло до изражаја код фасаде где су доминантни колосални стубови, у обради прозорских отвора, у примени балустрада, развијених венаца и профилација, а такође и код ентеријера: примена скупих материјала и специјално обрађених елемената, као и узиданих коринтских стубова.

Данашња иницијатива да се на месту Дома изгради Градска кућа, у ствари представља обнову једне од његових функција, јер је Официрски дом био једна врста градске куће са огромном и светлом салом. Ту су бројна културна, уметничка и спортска друштва организовала најлепше и најпосећеније забаве, балове, приредбе и маскенбалове, за које су маске украшавали уметник Никола Мартиноски и сценограф Ђура Теодоровић, а нарочито занимљиви били су дочеци нових година. У њему је обично свирала војна музика, али је наравно било и забава са првокласном џез музиком и савременим плесовима. Гости Официрског дома били су људи који су важили за елиту, представници градске класе, носитељи новог и напредног; за улаз је била неопходна чланска карта, а пријаве о учлањивању су морале бити заверене у одређеним коморама и признатим удружењима. Чланови су могли на балове и матинеа водити и своје госте, који су ту могли да играју шах и билијар. За заинтересоване на располагању је била и читаоница са страним и домаћим новинама и часописима, док су гурмани могли уживати у бројним пићима пивнице и разноврсној кујни.

Управа Дома је водила рачуна и о филмској упућености и старог и младог становништва Скопља, бесплатно приказујући филмове на зиду суседне зграде. У свечаној сали Офицерског дома, осим што су се редовно приређивале игранке, 1934. године је одржан и конгрес глумаца у организацији чланова скопског позоришта, а три године касније ту се вршио и избор Мис Скопља. Са његове куполе је 1944. године успешно стартовао предајник прве македонске радио-станице.

Офицерски дом у Скопљу

Камен-темељац Офицерског дома био је стављен 1925. године, а Дом је комплетно изграђен 1929. године на месту Бурмали-џамије, где је претходно била црква Свете Недеље. Испод једног дела темеља био је водоток који се уливао у Вардар код Каменог моста, што је и био разлог да се приликом земљотреса сруши само онај (предњи) део који је био изнад воде. Једна од ретких физичких успомена на Офицерски дом данас се налази и чува у Битољском офицерском дому, где је постављен један од чувених лустера тежине готово једне тоне. Када се његове 176 сијалице укључе, кажу, формира се нестваран утисак галаксије.